

נתיבי צה

את

מתפוז ליריה. ישראל חרבון נולד בשכונת התקווה, תל-אביב לפני 19 שנה. הוא גדל בשכונה, קיבל בה את החינוך שאפשר לאסוף בסימטותיה המאובקות. בגיל שבע היה עדיין בור מותלט, נוח להשפעת חברים, מבלה את שעותיו בשעשועי אקדחים. להוריו, שהיו מטופלים בעשרה ילדים, לא היתה כל אפשרות ממשית לתת חינוך מתאים לילדיהם.

לגבי ישראל, היה הקושי כפול ומכופל. כי בן-עוד ששאר תשעת הילדים נחוגו בהגיון, מחי שבה ותפיסה נורמלית, היה ישראל מפגר הרבה אחריהם. נוסף לעוני ולדלות, קילל אותו הגורל בשכל לקוי.

אתיו הלכו לבית-ספר, החלו לעבוד, ישראל התחבר אל כנופיות העבריינים שרצו בשכונה. תחילה שימש הנער מכי שירם של פושעים מבוהרים ממנו, אחר עבר לפעולות-יחיד. בגיל שילדים אחרים משחקים עוד בגולים, היה ישראל חרבון גנב מקצועי.

מן הגניבה של התפוז הראשון, מעגלת הרוכל בשוק השכונה, ועד ליריה שפילחה את האחיר המחומם של שכונת הלהם התלאביבית ושמה קץ לחייו של כהן, נמשך חוט שני של עבירות גדולות והולכות על חוקי החברה שסובבה אותו.

בסופו התיצב חרבון בפני שופט המשפטים התל אביבי הצר, שמע את האשמה: רצח אדם בכונה תחילה.

המחיר הנתבע: מוות.

התובע לא ניסה להבין מה הגיע את הצעיר ללחץ על ההדק ששיחרר את הכדור הרצחני. תפקידו הוא רק לתבוע את נקמת החברה במי שפגע באחד מבניה. הוא רק ידע כי חרבון הודה במעשה. ואם עשה את המעשה — עליו לשלם את המחיר, למען ישמעו וייראו.

המדינה אינה מוסד פסיכיאטרי, היא יורד לנשמת צעירים כחרבון.

אולם לקהל הרחב, חרג המעשה ממסגרת של סיפור פלילי שיגרת, שקוראים אותו בשעת ארוחת הבוקר, בין ספל קפה ולחמניה מרוחה בתמאה.

סיפור המעשה עורר בו, מן הרגע הראשון, הרגשה כי בשם חרבון קשור עולם שלם, עולם עם מושגים והיגיון מיוחד, עולם עם הווי והרגלים שאיש מן העולם החיצוני לא שם לב אליהם עד שקפצו לכותרת הראשית.

לנגד עיניו צפו כל אותם מאות המקרים ששמע או קרא עליהם, מקרים קטנים או גדולים, אשר בהם היו מעורבים נערים מסוגו וגילו של חרבון.

שלושה צעירים שגנבו מכונית כדי ללעשות כסף, התקפה על בעל-קיוסק כדי לגנוב ממנו בקבוק בירה, בתורה שנמצאה עזובה על שפת-הים מאחר שלא רצתה להכניע לחבריה הצעירים שלקחו אותה לטיול.

בעיני הקהל הופיע עתה חרבון כסמל הבעיה הגדולה ששמה: "נוער עברייני".

כל עד היה זה מושג מופשט, היתה ההתעניינות פושרת. אולם, ברגע שהוצג אדם ממש, חי, שגילם את הבעיה המופשטת, הפך לשם דבר.

חרבון יישפט. השופט יחליט את אשר יחליט, הצעיר ייענש או יזוכה.

עם זאת תסתיים פרשתו. עם זאת תסתיים לפי כל ההנחות, התעניינות הקהל בבצירתו.

אולם חיסולה של פרשת חרבון לא יביא חיסול הנוער העברייני. התנאים שיצרו פושע אחד, ימשיכו בייצור פושעים ורוצחים.

אין זו בעיה של שוטרים. זוהי בעיה של המדינה כלה.

זוהי בעיה של החברה. זוהי בעייתך שלך.

(ראה שער)

השוטרים התנועעו בעצבנות, עיניהם ניסו להדור לתוך החשכה שהשתררה סביבם. כביש העמק, ליד לג'ון, התמשך כסרט עופרת לשני הכיוונים.

פתאום, מכיוון היפה, הופיעה גקודה בהירה. השוטרים התמתחו כאחד. הגקודה התבהרה והתקרבה, התפלגה במהירות לשתי נקודות: פנסי מכונית. ה

שוטרים דרכו את הסטיגים. המכונית התקרבה עתה במהירות אדירה. הסמל, דרוזי מאחד

מכפרי הגליל, התיצב ב'אמצע הכביש. בידו אוחז פנס כיס. בתנועות מחור

שבות הדליק וכיבה את האור לסרוגין; המכונית המשיכה להתקרב.

במרחק שני מטרים ממנו, נשמעה חריקת בלמים. המכונית התנוננה על קפיציה, נעצרה. הסמל

הנהג הפנה את פנסו אל הצעיר שישב בפנים: צעיר שחרחר, קצר-הסתפורת, פניו קפואים במבט של חוסר-הבעיה

תמוה.

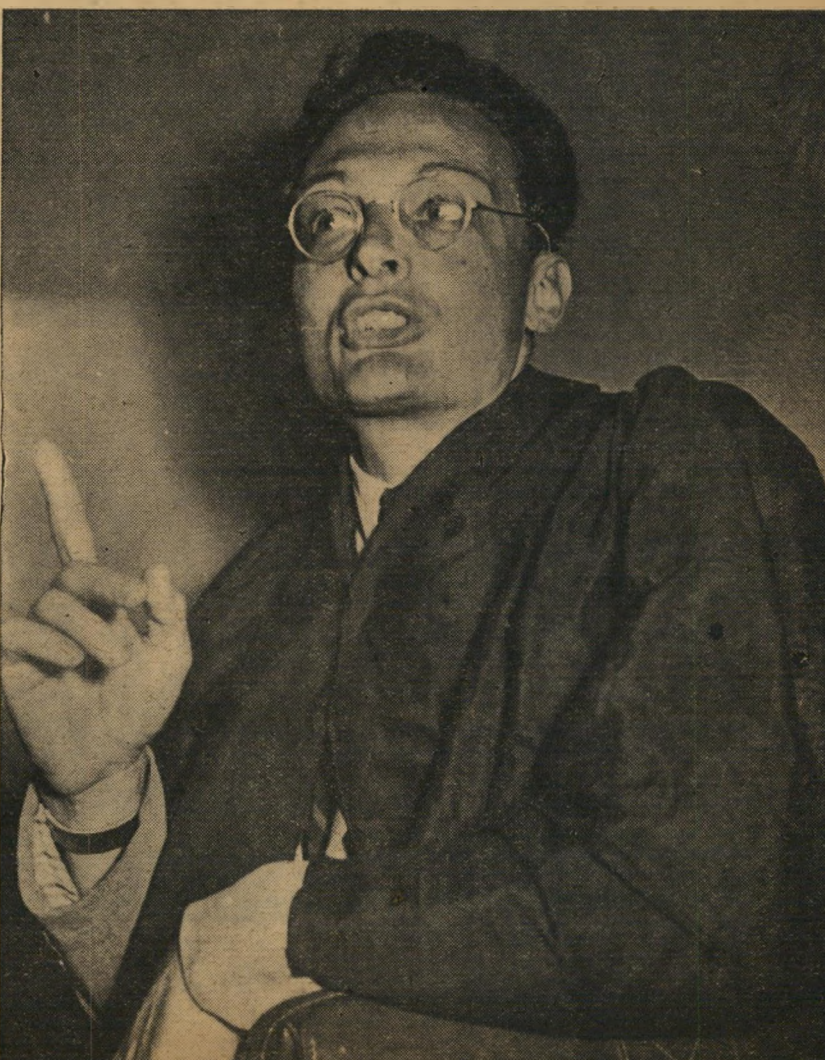
"אתה הוא ישראל חרבון?" שאל הסמל. מסביב הידקו שוטריו את אצבעותיהם על הדקי נשקם.

הצעיר לא ענה. הוא הוריד את ידו מן ההגה, חיטט בחגורת מכינסיו, שלף אקדח פרבלום

מול הסמל. "קח", אמר בחטף. אחר חיטט בכיסו האחורי, תחב לידיו כמה גליונות נייר מקומטים, מכוסים שורות של כתב עפרון מרושל. "זה בשביל העתונאים", הודיע.

על צוור העמודים, כתב ישראל חרבון את אשר עבר עליו מאז פקע עינו ועד הרגע שירה כדור בראשו של חברו, הצעיר יצחק כהן.

ישראל חרבון החזיק באקדח שפלט כדור גורלי אולם מי החזיק בידו של ישראל חרבון? "החברה!" אומר סניגור ישראל פלדמן ולמטה, שהצביע על דרך חייו של נער שהתמסר לפשע מיילדותו - פרי התנאים בהם גדל אשר, העולם הזה" יחזור אליהם בחקירה מקיפה של מקורות העבריינות הצעירה באחד הגליונות הקרובים

יצחק כהן